

PETA KATEHEZA

Svjedočanstvo snage Križa u obitelji

Cilj:

Osvijestiti važnost prihvaćanja životnih križeva, posebno bolesti i invaliditeta, u svjetlu Kristova križa, ali i nade u uskrsnuće i novi život. Križ je znak kršćanskoga identiteta, put poniznosti, iz kojeg klija sjeme nade otkupljenja za sve. U svjetlu Kristova križa trpljenje ne treba promatrati samo kao patnju, nego kao izvor snage, ljubavi i nade koji vodi prema uskrsnuću i spasenju, te otkriti kako Bog u trpljenju daje snagu, smisao i novu blizinu.

UVODNA PJESMA

Sudionike pozvati na promatranje raspela u tišini (postaviti ga na vidno i dostupno mjesto – zbog zadatka pri kraju susreta). Prikazati riječi pjesme na slajdu ili pustiti na *YouTubeu*. Svi mogu pjevati. Ako ima mogućnosti i svirača, može se zajedno otpjevati.

TVOJA KRV

TVOJA KRV ŠTO ČISTI NAS,
TVOJA KRV ŠTO ŽIVOT NAM DA,
TVOJA KRV UMJESTO NAS,
KAO ŽRTVA POMIRNA,
ČINI NAS BJELJIM NEGO SNIJEG,
NEGO SNIJEG,
MOJ ISUS, MOJA LJUBAV, MOJE SVE.
NAŠ ISUS, NAŠA LJUBAV, NAŠE SVE.

UVODNA MOLITVA

Voditelj/ica započinje molitvu *Sedam riječi s križa*, a sudionici čitaju zazive (jave se dragovoljno); svi odgovaraju na zaziv: *Gospodine, usliši nas!*

Dragi Isuse, ti si patio za nas na križu. Razmatramo tvoje riječi s križa. Čuj naše molitve!

Prva riječ: *Oče, oprosti im, ne znaju što čine!*

- ❖ Gospodine Isuse, oprosti nam naše slabosti i neznanje, pomози svim obiteljima, a napose onima s invaliditetom, da si međusobno opraštaju, molimo te.
- ❖ Isuse, oprosti svijetu koji ne razumije patnju, daj nam srce puno milosti prema svima, molimo te.

Druga riječ: *Zaista, tebi kažem: danas ćeš biti sa mnom u raj!*

- ❖ Isuse, obećao si raj onima koji vjeruju: utješi sve obitelji, našu župnu zajednicu, a napose osobe s invaliditetom, ispuni nas nadom u tvoju vječnu ljubav i život s tobom, molimo te.
- ❖ Gospodine, pomози nam nositi križ svakodnevice, a po završetku ovozemaljskoga života sve nas primi u svoj raj, molimo te.

Treća riječ: *Ženo, evo ti sina! Sinko, evo ti majke!*

- ❖ Isuse, dao si nam Mariju za Majku, neka nas prati svojim zagovorom da se sve obitelji poveži u zajednicu ljubavi, molimo te.
- ❖ Gospodine, neka svi budemo dar jedni drugima, neka se međusobno potpomažemo i ljubimo, molimo te.

Četvrta riječ: *Žedan sam.*

- ❖ Gospodine Isuse, utaži našu duševnu žeđ, daj snage obiteljima koje brinu za svoje voljene i osobe s invaliditetom, molimo te.
- ❖ Isuse, napoji nas vodom milosti u patnji i teškoćama svakodnevice, molimo te.

Peta riječ: *Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?*

- ❖ Isuse, budi blizu svima u trenucima napuštenosti i usamljenosti, molimo te.
- ❖ Gospodine Isuse, u tami i osjećaju napuštenosti učvrsti našu obiteljsku ljubav, molimo te.

Šesta riječ: *Oče, u tvoje ruke predajem duh svoj!*

- ❖ Isuse, nauči nas predati patnju volji Očevoj, molimo te.
- ❖ Gospodine Isuse, predajemo ti naše brige i slabosti, uzmi pod svoju zaštitu sve članove naše župne zajednice, molimo te.

Sedma riječ: *Dovršeno je!*

- ❖ Isuse, na tvom križu dovršeno je djelo spasenja: pomogni nam nositi i s nadom u uskrsnuće do kraja donijeti svakodnevne križeve, molimo te.
- ❖ Isuse, iz tvog križa isključalo je sjeme nade i otkupljenja: pomogni nam svakodnevno izabirati tvoj put poniznosti, te prispjeti slavi uskrsnuća, molimo te.

Hvala ti, Isuse, za sedam riječi ljubavi, za snagu Križa i svjetlo uskrsnuća. Blagoslovi nas na ovom susretu snagom Duha Svetoga. Amen.

MOTIVACIJA

Voditelj ponovno naglašava važnost pogleda prema Kristovu raspelu i postavlja pitanja:

- Koje značenje za vas ima križ/raspelo?
- Kad vam je najteže nositi „životne križeve“?

POUČNI DIO

Biblijsko čitanje i razmatranje

Sada ćemo poslušati što nam Božja riječ kaže. Voditelj će pročitati biblijski tekst, a nakon toga slijedi kratki razgovor o tekstu.

A govoraše svima: „Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka danomice uzima križ svoj i neka ide za mnom. Tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga; a tko izgubi život svoj poradi mene, taj će ga spasiti. Ta što koristi čovjeku ako sav svijet zadobije, a sebe samoga izgubi ili sebi naudi? Doista, tko se zastidi mene i mojih riječi, toga će se i Sin Čovječji stidjeti kada dođe u slavi svojoj i Očevoj i svetih anđela. A kažem vam uistinu: neki od nazočnih neće okusiti smrti dok ne vide kraljevstva Božjega.“ (Lk 9,23-27)

- Što znači uzeti svoj križ?
- Na što Isus misli kad kaže: Tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga?

Razrada teme katehetskog susreta

U Evanđelju po Luki susrećemo se sa Isusovim govorom o nasljedovanju Križa i nošenju vlastitih „križeva“:

Ako tko hoće za mnom...

Isus se obraća **svima** – ne samo apostolima, nego svakom učeniku, svakoj obitelji. Slijediti Isusa nije prisila, nego **slobodan izbor ljubavi**. Slijediti Isusa znači **ljubiti u svakodnevici**.

Neka se odrekne samoga sebe...

Odreći se sebe ne znači prestati biti ono što jesmo, nego ne stavljati **sebe u središte**; učiti živjeti za Boga i druge. U obitelji to znači praštanje, strpljenje i služenje jednih drugima. A Crkva, rođena iz otajstva otkupljenja u Kristovu križu, dužna je tražiti susret s čovjekom osobito na putu njegova trpljenja. U takvu susretu čovjek „postaje putem Crkve“, a taj je put jedan od najvažnijih (usp. IVAN PAVAO II., *Salvifici doloris*. Spasonosno trpljenje /D-70/).

Neka danomice uzima križ svoj...

Križ nije nešto izabrano, nego **stvarnost svakodnevice** (umor, brige, bolest, nerazumijevanje...). Isus ne obećava život bez križa, nego kaže kako **on ima smisla kad ga nosimo s njim**. Križ nije znak poraza, nego **put života**. **Križ nije kazna, nego prilika za nasljedovanje Krista i rast u ljubavi**, to je riječju i djelom uprisutnjivanje kraljevstva Božjeg, svakodnevna odanost Učitelju i njegovu načinu življenja. **Osim Križa nema drugih ljestava za uspon u nebo** (KKC, br. 618, 1500, 1505).

Tko izgubi život poradi mene...

Paradoks Evanđelja: tko živi samo za sebe – na kraju gubi; tko se daruje iz ljubavi – pronalazi život. U obitelji se život „spašava“: kad se vrijeme daje drugima, kad se ljubav stavlja ispred interesa. Nijedna obitelj nije savršena stvarnost ili gotov proizvod, nego treba stalno rasti i sazrijevati u sposobnosti da ljubi (usp. PAPA FRANJO, *Amoris laetitia*, 313-325).

Što koristi čovjeku ako sav svijet zadobije...?

Isus postavlja važno pitanje vrijednosti: nije najvažnije imati, nego **ostati vjeran sebi i Bogu**. Obitelj je mjesto gdje se uči što je doista važno i što se ne može kupiti.

Neki od nazočnih... vidjet će kraljevstvo Božje

Kraljevstvo Božje nije samo budućnost – ono započinje **već sada**, ondje gdje se živi ljubav, nosi križ i slijedi Isus. U obitelji se može **vidjeti kraljevstvo Božje** (usp. D. J. HARRINGTON i dr., *Komentar Evanđelja i Djela apostolskih*, Sarajevo, 1997., str. 354-355.).

Produblјivanje teme - rad u skupinama

Nakon interpretacije biblijskog teksta podijeliti sudionike u skupine (jednu skupinu čine obitelji bez osoba s teškoćama/s invaliditetom, drugu članovi obitelji osoba s teškoćama/invaliditetom, a treću osobe s teškoćama/invaliditetom). Ako nema dovoljno voditelja skupina, mogu se spojiti 1. i 2. skupina te kombinirati pitanja.

1. skupina: Obitelji bez osoba s teškoćama/invaliditetom

Podijeliti svim sudionicima biblijski tekst s pitanjima za razgovor u skupini. Zamoliti za ponovno čitanje teksta. Nakon aktivnosti pozvati sudionike da podijele razmišljanja uz pomoć sljedećih pitanja (po izboru voditelja):

- Koja vam je rečenica iz teksta najviše dotaknula srce i zašto?
- Što za vašu obitelj znači Isusov poziv: *Neka se odrekne samoga sebe i neka danomice uzima križ svoj?*
- Koje su „male žrtve“ ili odricanja koja činite jedni za druge u obitelji?
- Kako razumijete Isusove riječi o gubitku i spašavanju života u kontekstu današnjeg društva koje naglašava uspjeh i ugodu?
- Isusu su se svi izrugivali na križu. Gdje se danas primjećuje ravnodušnost prema Kristu (u osobnom životu, u obitelji, u zajednici)?
- Na koji način Kristu „skidamo haljine“ i kockamo se s njima u našem životu? Što nam On znači?
- Na koje se načine kao obitelj možete manje „stidjeti“ svoje vjere u svakodnevnom životu (škola, posao, društvo)?
- Kako možete biti podrška obiteljima i osobama koje nose teže „križeve“ od vaših?

Zatim podijeliti sudionicima olovke i papiriće u obliku srca. Trebaju napisati ili nacrtati **jednu teškoću** koju nose (ili samo simbol, točku, boju). Napisano na papirić **ne čita se naglas** – ostaje osobno i sigurno. Pred kraj susreta, u plenumu, svoja će srca donijeti pred križ.

Druga mogućnost:

Svaka skupina dobiva list papira s nacrtanim križem. Ako ima više sudionika, podijeliti ih u manje skupine s istim zadatkom:

* Zadatak: *U križ upišite „svoj križ“ – poteškoće koje vas pritišću, a oko križa napišite načine kako vam Bog pomaže nositi ih. Svoje uratke predstaviti u plenumu.*

2. skupina: Obitelji s osobama s teškoćama/invaliditetom

Podijeliti svim sudionicima biblijski tekst s pitanjima za razgovor u skupini. Zamoliti za ponovno čitanje teksta. Nakon aktivnosti, pozvati sudionike da podijele razmišljanja uz pomoć sljedećih pitanja (po izboru voditelja):

- Koja vam je rečenica iz teksta najviše dotaknula srce i zašto?
- Kako u vašem obiteljskom iskustvu doživljavate pojam „križa“ o kojem Isus govori?
- Kako ste u teškim trenucima bolesti člana obitelji u križu pronašli dublje jedinstvo s Bogom?
- Na koje vas je načine život s invaliditetom naučio nesebičnosti, strpljenju i ljubavi?
- Prepoznajete li u izazovima koje živite i znakove Božje blizine i milosti?
- Kako vas Isusove riječi o „gubitku života poradi njega“ ohrabruju u trenucima umora i nerazumijevanja okoline?

- Isusu su se svi izrugivali na križu. Gdje se danas primjećuje ravnodušnost prema Kristu (u osobnom životu, u obitelji, u zajednici)?
- Na koji način Kristu „skidamo haljine“ i kockamo se s njima u našem životu? Što nam On znači?
- Kako možete svjedočiti vjeru drugima upravo kroz svoje obiteljsko iskustvo?

Zatim podijeliti sudionicima olovke i papiriće u obliku srca. Trebaju napisati ili nacrtati **jednu teškoću** koju nose u svojoj obitelji (ili samo simbol, točku, boju). Napisano na papirić **ne čita se naglas** – ostaje osobno i sigurno. Pred kraj susreta, u plenumu, svoja će srca donijeti pred križ.

Druga mogućnost:

Svaka skupina dobiva list papira s nacrtanim križem. Ako ima više sudionika, podijeliti ih u manje skupine s istim zadatkom:

* Zadatak: *U križ upišite „svoj križ“ – poteškoće koje vas pritišću, a oko križa napišite načine kako vam Bog pomaže nositi ih. Svoje uratke predstaviti u plenumu.*

3. skupina: Osobe s teškoćama/invaliditetom

Podijeliti svim sudionicima biblijski tekst (pojednostavljen – u prilogu) s pitanjima za razgovor u skupini. Još jednom im ponoviti ključno:

Isus je rekao svima:

Ako netko želi ići za njim, mora mu vjerovati i slijediti ga svaki dan. To ponekad znači da nije uvijek lako i da trebamo biti strpljivi i hrabri.

Ako netko misli samo na sebe, izgubit će ono što je najvažnije. Ali tko živi s ljubavlju i povjerenjem u Isusa, dobit će pravi život.

Nije važno imati sve na svijetu ako u srcu nismo sretni i blizu Bogu.

Tko se ne srami Isusa i njegovih riječi, toga ću se i On s radošću sjetiti pred Bogom.

Bog već sada pokazuje svoje Kraljevstvo onima koji mu vjeruju.

Nakon aktivnosti, pozvati sudionike na podjelu razmišljanja, uz pomoć sljedećih pitanja (po izboru voditelja i mogućnostima sudionika):

- Što za vas osobno znači „uzeti svoj križ“ i slijediti Isusa u svakodnevnom životu?
- U kojim trenucima osjećate da vas Bog posebno jača i nosi?
- Kako razumijete Isusovu poruku da prava vrijednost života nije u vanjskom uspjehu?
- Jeste li se ikada osjećali neshvaćeno ili odbačeno zbog svoje vjere ili stanja – i kako vam ovaj evanđeoski tekst može dati nadu?
- Isusu su se svi izrugivali na križu. Gdje se danas primjećuje ravnodušnost prema Kristu (u osobnom životu, u obitelji, u zajednici)?
- Što nam znači Kristov križ, prepoznamo li svoj identitet?
- Na koje načine možete svojim životom pokazati da je Božje kraljevstvo već prisutno među nama?

Sudionicima se može ponuditi da odgovore riječju, rečenicom, gestom ili simbolom – sve je vrijedno i prihvaćeno.

Zatim podijeliti sudionicima olovke i papiriće u obliku srca. Trebaju napisati ili nacrtati **jednu teškoću** koju nose u svojoj obitelji (ili samo simbol, točku, boju). Napisano na papirić **ne čita se naglas** – ostaje osobno i sigurno. Pred kraj susreta, u plenumu, svoja će srca donijeti pred križ.

Druga mogućnost:

Svaka skupina dobiva list papira s nacrtanim križem. Ako ima više sudionika, podijeliti ih u manje skupine s istim zadatkom:

* Zadatak: U križ upišite „svoj križ“ – poteškoće koje vas pritišću, a oko križa napišite načine kako vam Bog pomaže nositi ih. Svoje uratke predstaviti u plenumu.

Osvrt na rad u skupinama – plenum

Pozvati sudionike skupina na kratki osvrt (ako pokažu interes). Nakon toga voditelj mirno kaže:

Križ je naš identitet! Postoje mjesta na koja se svi rado u životu vraćamo. Mjesta rođenja, mjesta djetinjstva, mjesto prvih susreta, ljubavi, škole... Ta su nas mjesta učinila ovim što smo danas. Ona su nas izgradila i vodila, poput postaja na putu života, do onoga što smo danas. Za nas je kršćane takvo mjesto križ! To je naš izvor, korijen identiteta! Najveći znak ljubavi Božje prema čovjeku. Njemu se uvijek vraćamo! Ne da bismo se klanjali samo ranama, nego da bismo se sjetili da smo otkupljeni nesebičnom ljubavi Božjom! U svakoj obitelji postoji križ – bolest, briga, nerazumijevanje, umor. Ali križ u rukama Krista postaje izvor ljubavi i snage. Sada donosimo svoja srca i teškoće Isusu. Nosimo ih i donosimo u poniznosti, poput Isusa.

Pozove sudionike (tko želi) neka u tišini svoje srce ili listove s nacrtanim križevima stave pokraj križa, ili ga dotaknu ili samo pogledaju križ.

Voditelj tiho govori:

Gospodine, ovo je naš križ. Vjerujemo da ga ti možeš pretvoriti u blagoslov. Križ nas ne razdvaja – on nas povezuje. U obitelji učimo strpljenje, vjernost i nadu. Naš križ neka postane svjedočanstvo ljubavi.

KATEHETSKA ZADAĆA – VODIČ ZA DJELOVANJE

Podijeliti sudionicima na listiću prijedloge katehetskih zadaća. Svatko bira što može provesti u svakodnevicu.

- Razgovarajte o situacijama u kojima nije lako pokazati vjeru (molitva prije jela, odlazak na misu, pomaganje drugima).
- Postavite križ i svijeću na vidljivo mjesto u svome domu. Svaki put kad se pojavi problem ili nesloga, neka član obitelji zapali svijeću i kratko kaže: *Isuse, uzdamo se u Tebe!*
- Zajedno napravite dva popisa: stvari koje svijet smatra važnima (novac, uspjeh, moć, popularnost): stvari koje su važne za kršćansku obitelj (ljubav, vjera, zdravlje, zajedništvo, molitva). Razgovarajte: Koje vrijednosti želite živjeti u vašoj obitelji? Kako vam križ pomaže da ostanete vjerni tim vrijednostima?
- U obitelji razgovarajte o tome što vam je ponekad teško (nesporazumi, bolest, brige, umor). Svaki član obitelji neka kaže što mu je najteže, tko mu u tome najviše pomaže. Zatim zajedno napišite ili nacrtajte jedan „obiteljski križ“ i uz njega dodajte riječi: ljubav, strpljenje, vjera, oprost.
- Svaki član obitelji neka se odrekne nečega maloga na jedan dan (gledanja u ekran, loših riječi, ljutnje). Umjesto toga neka učini jedno dobro djelo za drugoga. Na kraju dana

kratko razgovarajte o tome kako ste se osjećali, je li vam bilo teško, što ste dobili zauzvrat?

- Izradite u obitelji *Molitveni kutak*, u središte stavite raspelo i Sveto pismo. Kad ste u potrebi, ispišite nakanu i Isusu prinesite svoje svakodnevne poteškoće. Tijekom dana zaustavite se i kratko izmolite spontanu molitvu.
- U obitelji zajedno izmolite križni put, barem jednu postaju dnevno.
- Sudjelujte u pobožnosti križnoga puta u svojoj župi.
- Na susretu izvucite broj te u obitelji osmislite tekst za tu postaju križnoga puta. Ilustrirajte tu postaju. U dogovoreno vrijeme odnesite u župu te izložite na prikladnom mjestu (župna dvorana, oglasna ploča).
- Prikažite sv. misu i molitvenu nakanu za svoju obitelj, za zdravlje i snagu u svakodnevnim teškoćama.

ZAVRŠNA MOLITVA

Zajednička molitva ispred križa: svatko može u šutnji prinijeti Gospodinu svoj križ.

Voditelj moli: *Gospodine Isuse, daj nam snage u poniznosti nositi svoje križeve s ljubavlju i povjerenjem!*

Druga mogućnost:

Isuse, ti si svoj križ pretvorio u znak ljubavi i spasenja. Pomozi nam da i mi svoje križeve nosimo s vjerom i nadom. Učini da u trpljenju otkrijemo tvoju snagu i tvoju blizinu. Amen.